

Abstrakt

Katarálna horúčka oviec – modrý jazyk alebo Bluetongue (BT) je nekontagiózne vírusové ochorenie domácich a voľne žijúcich prežúvavcov spôsobené vírusom patriacim do čeľade *Reoviridae* a rodu *Orbivirus*. Ochorenie prenášajú pakomáriky z rodu *Culicoides*.

Hoci na území SR doteraz nebol potvrdený výskyt primárneho ohniska BT a Slovenská republika je bez výskytu tejto nákazy, v rokoch 2008-2011 určité regióny SR v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a Českej republiky boli zaradené do zakázanej zóny BT. V roku 2008 v Slovenskej republike boli zaznamenané 2 prípady BT v karanténe po dovoze HD z iných členských krajín.

Začiatkom septembra 2008 v regióne Šaľa bol potvrdený výskyt katarálnej horúčky oviec v karanténe HD spoločnosti Sagris s.r.o. po dovoze vysokoteľných a gravidných jalovic z Francúzska. Dovezené zvieratá, v počte 132 ks, podľa francúzskych laboratórnych výsledkov boli PCR negatívne a séronegatívne na *BTV*. V rámci nediskriminačných kontrol na začiatku izolátu bolo vyšetrených sérologicky 20 zvierat na BT s negatívnym výsledkom. Na konci izolátu z 13 vyšetrených zvierat 5 bolo PCR pozitívnych a séropozitívnych na *BTV*. Vyšetrením všetkých dovezených jalovic z Francúzska PCR metódou bola potvrdená nukleová kyselina vírusu BT, sérotyp 8 – *BTV 8 Ag* u 28 zvierat, z ktorých 5 jalovic bolo ELISA metódou séronegatívnych a 23 séropozitívnych. U piatich PCR pozitívnych, séronegatívnych zvierat bol kultivačne potvrdený vírus BT, preto tieto zvieratá boli utratené. Ostatné zvieratá v karanténe a na blízkej farme spoločnosti Sagris s.r.o. boli zavakcinované vakcínou Bovilis BTV 8.

Výsledky sérologických a virologických vyšetrení jalovic a ich teliat v trinástich prípadoch potvrdili transplacentárny prenos vírusu BT sérotyp 8 z matky na potomstvo. Dokonca 6 PCR pozitívnych teliat pochádzalo od pôvodne negatívnej matky. Výsledky ďalej ukázali, že aj PCR pozitívne a séropozitívne zvieratá môžu mať negatívne potomstvo, totiž od 21 PCR pozitívnych jalovic sa narodilo len 7 PCR pozitívnych teliat, ostatné teľatá boli PCR negatívne. U pozitívnych teliat neboli zistené malformácie plodu, mŕtvonarodené teľatá vo väčšine prípadov boli dôsledkom nesprávnej alebo chýbajúcej asistencie ošetrojúceho personálu počas pôrodu. Aj náš prípad ukázal, že zdravo vyzerajúce PCR pozitívne teľatá by mohli hrať úlohu v epidemiológii a najmä v prezimovaní *BTV*.

V rámci sledovania postvákcináčnych protilátok u jalovíc vakcinovaných vakcínou Bovilis BTV 8 a býkov dovezených z Českej republiky vakcinovaných vakcínou Zulvac 8 Bovis sa zistilo, že obidve v tom období schválené inaktivované vakcíny proti *BTV-8* sú rovnako účinné v boji proti BT pri dodržaní správnej vákcináčnej schémy.

V práci je spracovaný postup RVPS, nariadené veterinárne opatrenia pri podozrení a potvrdení nákazy, vďaka ktorým sa podarilo zabrániť šíreniu nákazy z karantény do ďalších chovov s vnímavými zvieratami.